**Hukuk Bölümü 2008/135 E. , 2008/362 K.**

- 4857 SAYILI İŞ KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI
  - İŞ KANUNU (4857) Madde 30

**"İçtihat Metni"**

Davacı : K. Oto Nakliyat Turizm A.Ş.

Vekili : Av. M. T.B.

Davalı : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. Z. S.A.

O L A Y : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu K. İl Müdürlüğü'nün 8.9.2006 gün ve 10245 sayılı işlemi ile, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30. maddesine muhalefet edildiğinden bahisle 108. maddesine dayanılarak 101. maddesine göre idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

K. 1. SULH CEZA MAHKEMESİ; 23.2.2007 gün ve Değişik İş:2006/1095 sayı ile, muteriz tarafından K. İş Kurumu İI Müdürlüğü tarafından muteriz şirketin iş yerinde eski hükümlü istihdam etmediğinden dolayı İş Kanunu'na muhalefet ettiğinden bahisle K. İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 08 Eylül 2006 tarih ve 10245 sayılı kararı ile verilen 43.193,00YTL idari para cezasına itiraz ederek kaldırılmasını talep ettiği, Mahkemelerinde yapılan açık duruşmada tarafların beyanları ve muterizin itiraz dilekçesi ve K. İş Kurumu İI Müdürlüğü'nden getirilen evrakların incelenmesinde; muterizin iş yerinde eski hükümlü istihdam etmediğinden bahisle 4857 sayılı İş Kanunu'nun 108. maddesine muhalefet ettiğinden bahisle aynı Kanunun 101. maddesi gereğince 43.193,00YTL idari para cezası uygulandığının görüldüğü, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi ile değişik 5326 sayılı Kabahatler Kanun'un 3/1-a maddesi gereğince Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağının belirtilmesine, Türkiye İş Kurumu tarafından muteriz K. Oto Nakliyat Turizm Ticaret A.Ş aleyhine 4857 sayılı İş Kanunu'na göre idari para cezası uygulandığının anlaşılmasına ve aynı Yasanın 108/2 maddesinde bu Yasa uyarınca verilen idari para cezalarına karşı yapılan tebligat üzerine yetkili ve görevli idare mahkemesine başvurulabileceğinin belirtilmiş bulunmasına nazaran itirazın görev yönünden reddine karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

K. 2. İDARE MAHKEMESİ; 20.2.2008 gün ve E:2007/319 sayı ile, davacı K. Oto Nakliyat Turizm A.Ş vekili tarafından, davacı şirkete 43.193,00YTL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü'ne karşı dava açıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 ve 27. maddelerinden söz ederek, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 108. maddesinin 2. fıkrasında, bu kanuna göre verilen idari para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceğinin hükme bağlandığı, ancak bu hükmün 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 578. maddesinin (öö) bendi ile yürürlükten kaldırıldığı, dosyanın incelenmesinden, davacı K. Oto Nakliyat Turizm A.Ş. adına eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmediği ve İş Kanunu'nun 30. maddesine aykırı davrandığından bahisle aynı Kanunun 101. maddesi uyarınca 43.193,00YTL idari para cezası kesildiği, bu işlemin iptali istemiyle K. 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nde açılan davada anılan Mahkemenin 23.2.2007 tarih ve 2006/1095 Değişik İş sayılı kararı ile, İş Kanunu'nun 108/2. maddesi uyarınca idare mahkemelerinin görevli olduğundan bahisle görevsizlik karan verildiği, bu kararın itiraz edilmeyerek kesinleştiği, daha sonra Mahkemeleri kayıtlarına giren dilekçe ile bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı, olayda, 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca verilen para cezalarına karşı açılacak davalarda idari yargı mercilerinin yetkili ve görevli olduğunu belirten 108. maddenin 2. fıkrasının yürürlükten kaldırılmış olması ve bu konuda İş Kanunu'nda başka bir hüküm bulunmaması karşısında, İş Kanunu uyarınca verilen para cezalarında görevli mahkemenin genel kanun niteliği taşıyan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca adli yargı mahkemeleri olduğu sonucuna varıldığı, bu duruma göre davacı şirkete İş Kanunu'nun 101. maddesi uyarınca 43.193,00YTL idari para cezası kesilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmış olan iş bu davanın görüm ve çözümünde adli yargı mercileri görevli olup, Mahkemelerince esasının incelenmesine hukuken olanak bulunmadığı gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi gereğince K. 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 23.2.2007 tarih ve 2006/1095 Değişik İş sayılı kararı ile görev yönünden reddedilmesi üzerine Mahkemelerinde açılmış bulunan işbu davanın adli yargının görev alanına girdiği kanaatine varılmış olduğundan, daya dosyası ve eklerinin görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli merciin belirlenmesine ilişkin karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Turan KARAKAYA, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 22.12.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk

Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı İlknur ALTINTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4857 sayılı Kanun'un 30, 101 ve 108. maddelerine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 30. maddesinde, özürlü, eski hükümlü ve terör mağduru çalıştırma zorunluluğuna ilişkin düzenlemeye yer verilmiş; 101. maddesinde, özürlü ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğuna aykırılık halinde verilecek para cezası belirtilmiş; "İdari para cezalarının uygulanmasına ilişkin hususlar" başlığını taşıyan 108. maddesinde ise, "(Değişik: 15/5/2008-5763/10 md.) Bu Kanunda öngörülen idari para cezaları, 101 ve 106 ncı maddelerdeki idari para cezaları hariç, gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürünce verilir. 101 ve 106 ncı maddeler kapsamındaki idari para cezaları ise doğrudan Türkiye İş Kurumu İl Müdürü tarafından verilir ve genel esaslara göre tahsil edilir. 106 ncı maddeye göre verilecek idari para cezası için, 4904 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin (h) bendindeki tutar esas alınır" denilmiş, madde hükmü 26.5.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nda idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4857 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle K. 2. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile K. 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 23.2.2007 gün ve Değişik İş:2006/1095 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.12.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.